

mammadaba

Dzīvo Latvijas valsts mežos

Ļaujies
dabai

"Latvijas valsts meži" un mammadaba gaida tevi ciemos!

"Latvijas valsts meži" jau brīdināja:

**NEMĒSLO MEŽĀ!
PAR CŪKU PĀRVĒRTĪSIES!**

Laiks ieelpot, sasmaržot, izgaršot un izdzīvot!

Šķiet, jebkurš, aizverot acis, spēj iztēloties saules piesildītu pļavu vasaras vidū, kur, dienas vidū atlaižoties zālē, zum bišu balss. Tā smaržu un siltuma pārbagātība ielīst mūsos jau no domas vien. Bet kāpēc gan aizvērt acis? Ver acis vaļā un ej laukā! Izpeldies upē no rīta un izstaigā senu koku alejas, atrodi īpašas vietas ar stāstu, ko vēlāk pastāstīt citiem un atcerēties aukstajos ziemas mēnešos. Izjūti vēja atvērinošo skūpstu, stāvot jūras krastā, un saplūc skaistas Jāņu zāles, dodoties līgot pie liesmojoša ugunsкура kalna galā.

“Mammadaba” vasaras žurnālā ir gan praktiski padomi un ieteikumi, kā baudīt un izgaršot dabas veltes, ko var atrast mežā, gan iespēja iepazīt dabu tās pilnbriedā, izstaigājot meža takas. Savukārt to, kā pavadīt gada isāko nakti un pašam izveidot ceļojumu maršrutu, stāsta folkloristi Medeņi. Lasi arī par interesantākajām dabas takām Zemgalē un atpūtas iespējām visai ģimenei!

Rodi iedvesmu!

Noderīgi:

Idejas atpūtai dabā atrodamas arī tīmeklī:
www.mammadaba.lv/objekti/aktivitates

Čivini: @mammadaba

Gardā dakterīte – mellene!

Latvijas meži pilni dabas bagātībām, un mazās, šķietami necilās mellenes ir īstas veselības pērles zaļajos krūmiņos. Kā skaidro uztura speciāliste Eva Kataja, mellenēs ir visaugstākais antioksidantu saturs, salīdzinot ar citiem ikdienā lietotiem augļiem, ogām un dārzeņiem: “Gan meža mellenes, gan krūmmellenes ir lielisks antioksidantu avots, taču meža mellenēs ir vairāk antocianīnu, ko var redzēt, pārkožot tās uz pusēm – meža mellenēm viducītis ir tumši lillā, bet krūmmellenēm – balts. Jo intensīvākā krāsa, jo vairāk antioksidantu.”

Mellenēs esošie antioksidanti var palīdzēt samazināt zema blīvuma holesterīna oksidēšanos, tādējādi mazinot sirds asinsvadu slimību riskus, kā arī pazemināt asinsspiedienu, ja tās lieto regulāri – katru dienu. Un mellenes taču arī ir tik gardas! Skaidrs, ka vasarā vislabāk mellenes saēsties tāpat no krūma vai mājās ar pienu, veselīgā smūtijā vai kā citādi. Bet kā šo gardumu saglabāt ziemei? “Visvērtīgāk mellenes saglabāties, tās sasaldējot, taču var arī kaltēt, vārīt “zaptēs” un taisīt kompotus. Saldējot nevajadzēs pievienot cukuru, kā arī saglabāties maksimāli daudz uzturvielu,” saka Eva Kataja.

Kādus augus vasarā ievākt mežā?

Mežs ir kā īsta bagātību krātuve, tēlaini izsakoties – dabas lielveikals. Tur var rast ne tikai pārtikā noderīgas ogas un medījumus, bet arī malku, kas ziemā sasildīs, un dabīgus ārstniecības līdzekļus, kas palīdz pret dažādām kaitēm. Paveries apkārt un ievāc jau vasarā šīs vērtīgās lietas, kas ziemā lieti noderēs!

Asinszāle

Aug mežmalās, ceļmalās, pļavās. Parīvējot asinszāles dzelteno ziediņu, izdalās sarkana, asinīm līdzīga sula. Ievāc jūlijā un augustā. Asinszāle palīdz uzlabot asinsriti, sirds veselību, ātri – arī apturēt asiņošanu, dezinficē. Var lietot mutes gļotādas ārstēšanai, skalojot mutes dobumu. Tēja palīdz pret bezmiegu un stresu.

Islandes ķērpis

Aug sausos, skrajos priežu mežos. Ievācams visu gadu, labāk sausā laikā. Tas ir viens no spēcīgākajiem dabas antibiotiķiem, satur usnīnskābi, kas iznīcina baktērijas. Lieto uzlējumos pret klepu vai kā inhalācijas iesnu un kakla sāpju gadījumā. Var pievienot arī garam, ko met pirtī.

Vīgrieze

Aug mežmalās, aizaugušās pļavās, grāvmalās, purvos. Zied jūnijā un jūlijā. Ievāc tikai ziedus. Vīgriezes satur salicilēlu, A un C vitamīnus. Tējai piemīt nomierinošs efekts. Lieto, lai mazinātu sāpes, uzlabotu asinsriti, mazinātu stresu, uzlabotu sirdsdarbību. Tēja palīdz arī pret saaukstēšanos.

Apiņis

Aug mitros mežos, upju un ezeru krastos. Ievāc jūlijā un augustā. Apiņi satur C, B1, B3, E un PP vitamīnus. Ārstniecībā lieto kā nomierinošu līdzekli pret bezmiegu, pārgurumu, arī kā diurētisku un pretiekaisuma līdzekli. Ja moka bezmiegs, apiņus izkaltē un papildina spilvenā – gulēšana būs mierīgāka. Var lietot arī uzlējumos un aromātisku vannu sagatavošanai.

Noderīgi:

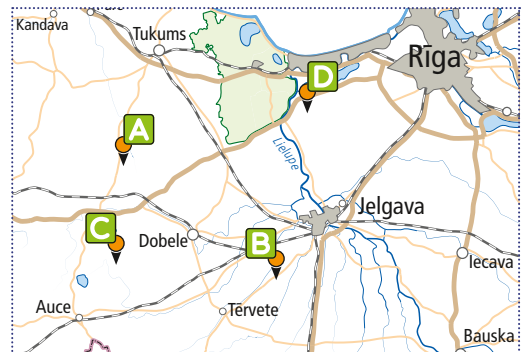
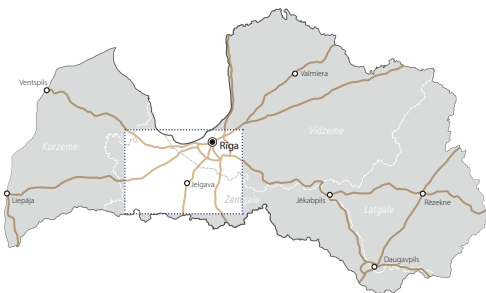
Šos un citus augus var iepazīt, apmeklējot LVM Jaunmoku pils Meža muzeju un piesakot pils parkā vāktu zāļu tēju degustāciju gida pavadībā.

Vasaras pielietā

Zemgale

Takas var izbraukāt un izstaigāt vienā dienā, bet tās būs labs galamērķis arī vairākiem izbraucieniem. Turklāt pa ceļam var apskatīt vismaz trīs pils – Jaunpils, Dobeles un Zaļenieku. Atliek vien doties ceļā!

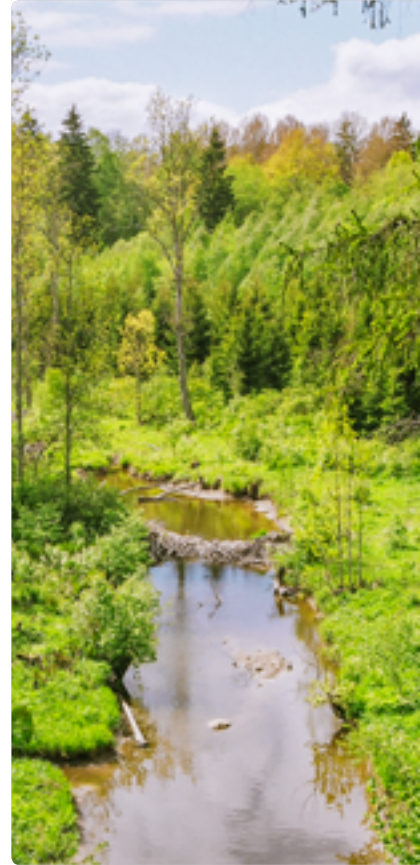
A Kartavkalna dabas taka

Pabraucot garām Jaunpils pilij un izbraucot no pilsētiņas, sekojot norādei, jānogriežas pa labi, un jau pēc dažiem simtiem metru nonāksiet pie vecas kapsētas un informācijas stenda, kur stāvlaukumā var atstāt braucamrīkus un pa dažēnu lapeglu aleju doties tālāk. Šeit reiz bijis sens zemgaļu pilskalns, bet tagad tam blakus ir atjaunota senlatviešu apmetne, kur var uzkāpt sargtornītī un izložņāt citas interesantas vietas. Līdzās ir no koka veidots spēļu laukums bērniem un ugunsкура vieta.

Kartavkalni ir mežiem apaugusi pauguraine, kur izveidotas vairākas takas. Te atradīsiet gan majestātiskus vecus kokus, gan kāpnes, kas ved gravā un paver brīnišķīgu skatu uz mazās upītes līkločiem, gan bebru nedarbus. Pa taku no Kartavu kalna var aiziet līdz Jaunpilij. Šī ir “Latvijas valsts mežu” izveidota atpūtas un izziņas vieta. Tās apskate aizņems aptuveni stundu.

Ko apskatīt tuvumā?

Netālu ir Jaunpils pils un muižnieku kapenes, Elles kalns, Jaunpils pienotava un parks.

B Zaļenieku dabas parks

Baroka stilā celtā Zaļenieku Bīrona medību pils jau kopš uzcelšanas bijusi vietējas kultūras un saviesīgas dzīves centrs. Arī tagad, kad tur jau labi sen ierīkota skola, muiža un tās parks ir dzīvīga vieta. Zaļenieku muižas parkā izveidotas vairākas marķētas pastaiģu takas, kas rāda gleznainu ainavu un piedāvā nelielas šķēršļu joslas. Informācijas stendos var lasīt par dabas vērtībām – vairākiem unikālu sugu kokiem un dižkokiem.

Ko apskatīt tuvumā?

Zaļenieku luterāņu baznīcu, LVM dabas parku Tērvetē, Tērvetes senlatviešu pili, Tērvetes ūdenskrātuvi.

C LVM Pokaiņu mežs

"Senpokaiņi," Naudītes pagasts, Dobeles novads,
LV-3724

☎ 63729177; 26392564 @ tervete@lvm.lv

LVM Pokaiņu mežs ir neparasta vieta, ar ko saistās dažādi nostāsti un kur atrodamas īpašas, citur neredzētas ainavas. Braucot no Dobeles, Pokaiņos var nokļūt nepilnu 20 minūšu laikā. Pie jaunās informācijas centra ēkas var atstāt auto un tālāk doties kājām.

Ieejot Pokaiņu mežā, pārņem sajūta, ka esi nokļuvis apburtā pasaku mežā – te stāvos pauguros un ieplakās atrodami dažādu izmēru un formu akmeņi, turklāt to ir tik daudz, ka iespaids ir pārsteidzošs. Daudzviet ir veselas akmeņu kaudzes, vaļņi un krāvumi. Ir cilvēki, kas stāsta, ka šāda akmeņu pārpilnība liek viņiem sajūst savdabīgus enerģijas strāvumus, savukārt zintnieki, dziednieki un ekstrasensi šo vietu nešaubīgi uzskata par senu svētvieta. Lai nu kā, šī ir īstā vieta nesteidzīgai pastaigai, kur izvēdināt galvu no pilsētas steigas un kārtīgi saelpoties vasaras smaržas pasakainā un tīrā mežā tā, lai pietiek arī rudenim un garajai ziemai. Neaizmirsti ērtus apavus, jo pastaiga pa pauguriem un akmeņiem ir ne tikai veselīga, bet arī fiziski aktīva. Ieplāno tai vismaz stundu.

Ko apskatīt tuvumā?

Dobeles viduslaiku pils drupas ir vien 13 kilometru attālumā, netālu atrodas arī LVM dabas parks Tērvetē, Tērvetes zirgaudzētava un alus darītava.

Ložmetējkalns

Ložmetējkalns ar stalto skatu torni ir ļoti atšķirīga apskates vieta, kur iepazīt gan dabas vērtības, gan vēstures nostāstus. Šeit saglabājušās unikālas un skaudras liecības par Pirmā pasaules kara nocietinājumiem un šajā vietā notikušajām Ziemassvētku kaujām. Tieši latviešu strēlnieku drosmes dēļ Ložmetējkalns kļuvis par varonības un piemiņas simbolu. Izstaigā meža takas, kur starp saulē piesilušajām sūnām un kokiem vibrē siltais gaiss, bet paēnā nobriedušas gardas mellenes, uzkāp skatu tornī, no kura var saskatīt Slokas papīrfabrikas torni, jūru un pat Jelgavu. Torņa pakājē ir piknika vieta, kur pavadīt jauku pēcpusdienu, baudot sauli, kas rotaļīgi mirkšķina starp koku zariem. Mežā atradīsiet arī vairākas piemiņas vietas brašajiem strēlniekiem un viņu varoņdarbiem.

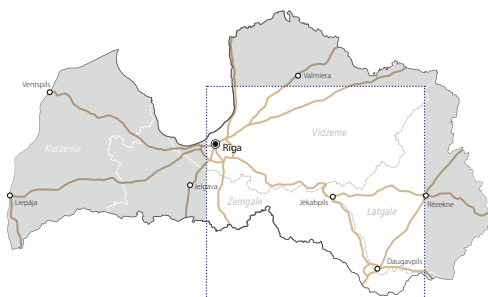
Ko apskatīt tuvumā?

Netālu no Ložmetējkalna, pie Antiņu kapiem ir atjaunotas Pirmā pasaules kara kauju tranšejas un blīndāžas, kā arī medikamentu noliktava. Apmeklētājus gaida daudz iecienītais Ziemassvētku kauju muzejs. Netālu atrodas Cenas tīreļa dabas taka.

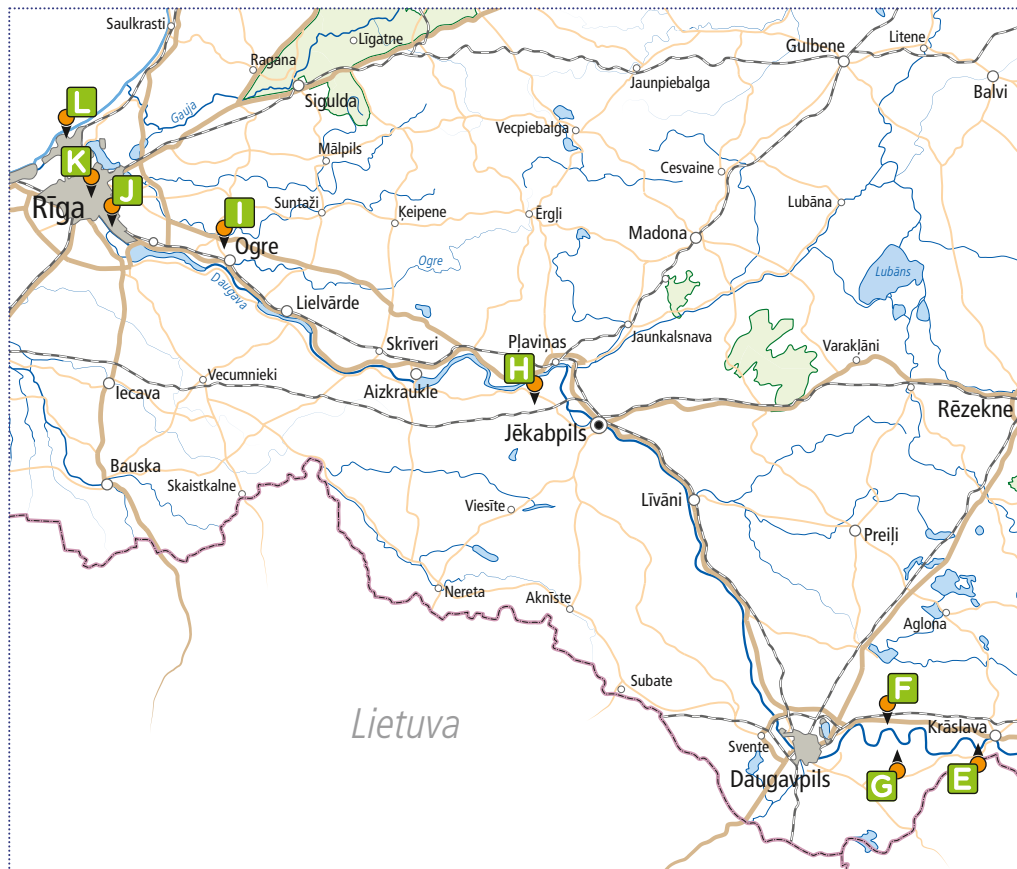

Daugavas

torņu spēles

Daugava gluži kā centrālā artērija vijas cauri Latvijai, un tās krasti, kas pēdējā gadsimta laikā tik ļoti mainījušies, joprojām ir apbrīnas vērti. Izbrauc likteņupes līkumus, par pieturpunktiem izvēloties tās krastos esošos skatu torņus un baudot ainavas gluži kā no putna lidojuma!

E Priedaines skatu tornis

Tikai pavisam nelielu posmu pēc ietecēšanas Latvijā no Baltkrievijas Daugavas lokus var vērot, uzkāpjot 32 metru augstajā Priedaines skatu tornī, kas ir viens no augstākajiem koka torniņiem Latvijā un atrodas Krāslavas pievārtē. Tornī var iztēloties putna redzējumu, lidojot virs slavenajiem Daugavas lokiem. Skaidrā laikā var saskatīt pat Daugavpils televīzijas torni! Šeit var atpūsties labiekārtotā piknika vietā ar iespēju iekurt ugunsgrāvi.

F Vasargelišķu tornis

Vasargelišķu 24 metrus augstajā skatu tornī var aplūkot ainavas un gleznainos Daugavas lokus. Visā krāšņumā redzams Sandarišķu un Rozišķu loks, kas kādreiz rotāja Latvijas naudaszīmi – 10 latu banknoti. Tornis atrodas Daugavas labajā krastā, Daugavpils novada Naujenes pagastā, dabas parka "Daugavas loki" teritorijā.

G Lazdukalna skatu tornis

Vecsalienas pagastā Daugavas ielejas kreisajā krastā atrodas 20 metrus augstais Lazdukalna tornis, no tā paveras plašs skats uz Daugavas senlejas ainavu – mežiem, laukiem, ceļiem. Pašas likteņupes klātbūtne, it īpaši mazūdens periodā, tikai nojaušama, jo tā paslēpusies skatam aiz daudzajiem mežu ielokiem.

H Ugunsapsardzības tornis “Gustiņi”

Tikai 13 km no Jēkabpils, netālu no Salas ciemata kalna galā atrodas 37 metrus augstais uguns apsardzības tornis “Gustiņi”, no kura paveras lielisks skats uz Jēkabpils apkārtni. Blakus tam atrodas labiekārtota atpūtas vieta pasākumu rīkošanai kopā ar draugiem vai ģimeni, turklāt šī ir viena no labākajām sēņošanas un ogošanas vietām reģionā.

I Skatu tornis Ogres Zilajos kalnos

Braucot gar Daugavu uz augšu un sasniedzot Ogres Zilo kalnu dabas parka teritoriju, tā rietumu daļā netālu no Dubkalnu ezera jau Iksšķiles novada teritorijā atrodas 30 metrus augsts skatu tornis, uz kuru var nokļūt, ejot pa Zilo kalnu takām. No torņa skatu platformas var redzēt Ogri, Ķeguma HES ūdenskrātuvi, pat Rīgas torņus un to, cik Latvija ir zaļa.

J Putnu vērošanas tornis Ķengaragā

Iebraucot Rīgā, var uzkāpt netālu no Krustamuižas Ķengaraga promenādē ierīkotajā putnu vērošanas un skatu tornī, no kura redzamas plašas Daugavas ainavas. Tornī izvietoti putnu attēli, kas nezinātājiem atvieglot ūdensputnu vērošanas un atpazīšanas procesu.

K TV tornis

Nevar aizmirst Rīgā, Daugavas vidū uz Zaķusalas esošo TV torni, kas ir ne tikai augstākais Baltijas valstīs, bet arī trešais augstākais Eiropā – 368 metri. Skatu laukums, kas atrodas 97 metrus virs Zaķusalas, ir augstākais publiski pieejamais skatu punkts Rīgā. Vasarā tas apmeklētājiem atvērts katru dienu.

L Daugavas ieteka jūrā

Netālu no likteņupes ietekas jūrā ir vairāki skatu torņi, kurus viegli apmeklēt un no kuriem paveras lielisks skats gan uz Rīgas apkaimēm, gan pašu upi. Bumbu kalniņa tornis atrodas priežu meža ielokā pie Spilves pļavām. No iespaidīgā torņa augstākās skatu platformas var saskatīt gan jūras līci, gan Daugavu, ostu un Bolderāju. Savukārt Piejūras dabas parkā, kur nedrāji mijas ar lāmām un varenās Daugavas grīvu, sastopami daudzi reti augi un putni. Tos lieliski var vērot, pastaigājoties pa koka laipām un uzkāpjot skatu platformā.

Viltus

velns

Rīga - 100 km
Liepāja - 145 km
Jēkabpils - 220 km

Elles kalns

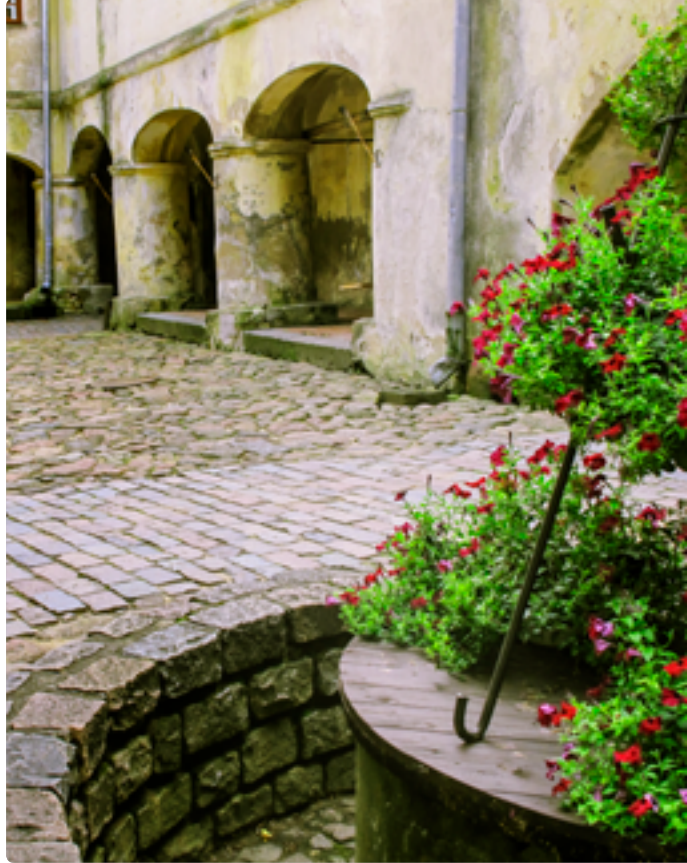
Jaunpils pagasts, Jaunpils novads

Kurzemes pauguri ir īstā vieta, kurp doties skaistā izbraucienā siltā vasaras dienā. Jābrauc līdz gleznainajai Jaunpilij un tad pa Pils ielu jānogriežas nevis uz iespaidīgo viduslaiku pili, bet pretējā virzienā, un gar Jaunpils pienotavu tālāk vēl aptuveni četrus kilometrus līdz norādei uz Elles kalnu. Turpat stāvlaukumā var atstāt automašīnu vai velosipēdus un tālāk doties kājām.

Šī ir neparasta vieta, kur kalnā var nevis uzkāpt, bet ieiet, jo tajā, domājams, jau 18. gadsimtā no laukakmeņiem izbūvētas 30 metrus garas ejas ar palielu, tumšu kambari kalna vidū. Ejas sedz mucveidīgas velves, un pa tām var iziet cauri kalnam, kur piknika vieta. Tur otrā pusē ir labiekārtota piknika vieta. Tur lielu koku ielokā uz ugunsкура iespējams sagatavot launagu un atvilkt elpu.

Kā velns Jaunpilī radies?

Citur nelabais teikās bijis mītisks varonis, bet Elles kalna velns patiesībā bijis cilvēks ar miesu un asinīm. Teika vēsta, ka kalna tuvumā esošās Lauku muižas lielskungs licis izbūvēt alu un ieslodzījis tajā savu sulaini, kurš bijis noziedzies (nav gan ziņu, kāds tad bijis kalpa pārkāpums). Sods bijis nejauks – muižkungs aizliedzis bijušajam sulainim mazgāties, griezt matus, bārdū un nagus, turklāt viņam viss ieslodzījuma laiks bijis jāpavada alā, laukā nedrīkstējies nākt, vienīgi pulksten 12 dienā un naktī varējis uz brīdi iziet no kalna. Protams, ka, tādus apstākļos dzīvojot, vīrs ātri vien kļuvis visai baiss, ar bārdū noaudzis, netīrs, novārdzis un noskrandis, tāpēc vietējās sievas un bērni palaiduši baumas, ka mežā dzīvojot pats nelabais. Savukārt viņa dzīves vietu nelielajā paugurā iesaukuši par Elles kalnu. Tā tas tiek dēvēts vēl joprojām.

Ko vēl apskatīt apkārtnē?

Netālu atrodas skaistā Jaunpils pils un muižnieku Reku dzimtas kapenes. Iepretim pilij ir Jaunpils pienotava, kur veikaliņā var iegādāties dažādus gardumus. Izbraucot no Jaunpils, aptuveni 1,5 kilometru no pils atrodas Kartavu dabas parks.

Miera osta

ģimenei

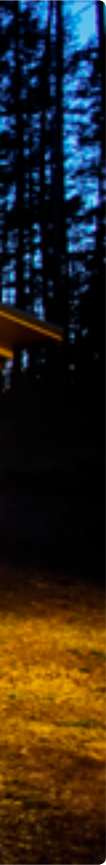
Rīga - 133 km
 Ventspils - 52 km
 Jēkabpils - 277 km

LVM atpūtas un tūrisma centrs
 "Spāre"

"Dumbri", Ģibuļu pagasts, Talsu novads, LV-3298

☎ 26669099 @ m.jaunvalks@lvm.lv

LVM atpūtas un tūrisma centrs “Spāre” atrodas Kurzemes sirdī, aptuveni 25 kilometrus no Talsiem, pie ezera ar baleta cienīgu nosaukumu – Gulbju ezers. Šī ir vieta citā – nesteidzīgā un skaistā dabas pasaulē. Meža ielokā slejas četras brīvdienu mājas, lielā māja ar pirti un istabām nakšņošanai, kur var aizbēgt no ikdienas kņadas, lai pabūtu kopā ar mīļajiem un draugiem atpūstos pie dabas.

Darāmā netrūks

Apmetoties atpūtas centrā, var vienkārši laiski baudīt dabas skaistumu, bet tie, kam ir mazi bērni, zina, ka šāds plāns reti izdodas, jo mazajiem enerģijas kamoliem nepieciešamas arī kādas izklaides. Atpūtas centra pārvaldnieks Modris Jaunvalks stāsta, ka tieši šādiem mērķiem izveidota izziņoša orientēšanās trase “Mammadaba dēka” turpat mežā aptuveni piecu kilometru garumā.

“Tiem, kas vēlas bērniem iemācīt orientēšanos, iedodam kompasu un karti, visu izstāstām. Trases kontrolpunktos ir apraksti par kokiem, mežu tipiemi,” stāsta Modris. Bērniem ļoti patīk iespēja ar karti izskrieties mežā, turklāt vienlaikus viņi apgūst arī ko jaunu un noderīgu.

“Spāres” apkārtnē izveidoti divi marķēti riteņbraucēju maršruti – viens ved apkārt ezeram, otrs – caur mežu līdž pat Ūdrkalna skatu tornim, no kura var redzēt gan Ugāli, gan Usmas ezeru un Moricsalu. Skatu platformā ir plāns, kurā atzīmēti visi redzamie objekti.

Tiem, kam labāk tīk doties garās pastaigās, ir izveidoti vairāki marķēti pārgājienu maršruti. Tomēr ezera klātesamības lielākā priekšrocība ir iespēja izpeldēties jebkurā diennaktī laikā, izvīzināties ar laivu vai ūdens velosipēdu un makšķerēt. Kā stāsta centra pārvaldnieks, ezerā var nocopēt itin prāvas līdakas, asarus, raudas un līņus. Izvilko lomu var pagatavot turpat ezera krastā labiekārtotajās ugunsкура vietās.

Rezervē laikus!

LVM atpūtas un tūrisma centrā “Spāre” ezera krastā ir četras dažāda lieluma brīvdienu mājiņas un lielā ēka, kurā ir četri divvietīgi numuriņi, kurus var rezervēt atsevišķi, pirts un lielā zāle aptuveni 20 cilvēkiem. Blakus meža ielokā izbūvēta stiklota telpa korporatīvām sanāksmēm vai ballītēm. Kopumā centrā pieejamas vairāk nekā 30 guļvietas, bet var izvietot vēl papildu gultas. Visās mājiņās ir internets.

Vasaras brīvdienām un svētkiem rezervācija jāveic laikus. Atpūtas centrs atrodams arī rezervācijas portālā “Booking.com”, kur pērn no klientiem izpelnījies augsto “9,7” punktu novērtējumu.

Noderīgi:

Uzzini vairāk mājaslapā:
[www.mammadaba.lv/objekti/top-12/
 atputas-un-turisma-centrs-spare](http://www.mammadaba.lv/objekti/top-12/atputas-un-turisma-centrs-spare)

Doties,

kur
deguns
rāda

Vidvuds un Iveta Medeņi

Folkloristi, radio personības, aktīvi ceļotāji

“Ja ir automašīna, iespēju Latvijā ir bezgala daudz! Pēdējos gados iekārtotas daudzas skaistas dabas takas un torņi purvos, mežos un pļavās. Piemēram, Teiču dabas rezervāta skatu tornis, vairāk kārt esam braukuši uz Ķemeru tīreļa taku, kur var labi izstaigāties un uzkāpt skatu tornī. Savukārt, Ložmetējkalnā ir augsts koka tornis, no kura var saskatīt pat jūru. Tā ir tikai viena maza daļa no tā, ko, manuprāt, ir vērts redzēt. Bet patiesībā visa Latvija vasarā ir kā viens liels parks,” pārliecināts Vidvuds Medenis.

Viņa ģimenei tuvāka esot Kurzemes puse, kur atrodas arī lauku mājas, tāpēc kuršu un līvu zemes izbraukātas krustu šķērsu. Īpaši tuvs Medeņiem esot Kolkas rags un jūras stāvkrasts gan Užavā, gan Jūrkalnē, tāpat arī Roja. Pagājušajā vasarā apbraukāts Engures ezers, kas gan Vidvudam licis nedaudz vilties – ezers ir par seklu peldēšanai un visai dūņains. “Te noteikti makšķerniekiem ir īsta paradīze,” piebilst Medenis.

Jautāts, kur ieteiktu aizbraukt citiem, Vidvuds stāsta, ka braukuši pa Sēliju, Vecā Stendera dzimtajām vietām līdz Aizkrauklei, izvēloties nelielus celiņus, lai atklātu vairāk jaunu un neredzētu vietu. “Cauri mežiem iet skaisti ceļi. Ja ir karte vai navigācija, itin labi var izbraukt. Bet mans ieteikums – nevajag braukt pēc jau gatava plāna, bet veidot to pašiem – būs daudz interesantāk. Apgūstiet jaunus ceļus, radiet maršrutus paši!” aicina Vidvuds Medenis.

Uguns saules vietā

Vasaras saulgriežos jau vairāk nekā desmit gadus Medeņi vada tautiskas ielīgošanas pasākumus, tāpēc gada īsākās nakts pavadīšanai viņiem iekrājušies daudzi padomi.

“Ugunskuram jau vajag tikai vietu, kur to drīkst kurināt un vēlams, lai būtu kalns. Ugunskuru iedez līdz ar saules rietu un kurina līdz pat saullēktam, jo uguns gada īsākajā naktī pārņem Saules vietu, apspīdot laukus pēc iespējas tālāk – tāpēc arī vajadzīgs kalns. Tad līgotāji var sildīties un lēkt pāri ugunskuram, kas ir visiem zināms auglības un veselības rituāls. Parasti lec pa pāriem – puisis ar meitu. Mēs ar lvetu jau 10 gadus 21. jūnijā Līgatnes pusē vienā kalnā vadām ielīgošanas pasākumu. Tur parasti sanāk vairāki simti jaužu – visi ir gaidīti. Sēdēšanas gan nav – jāpiedalās dančos un dziedāšanā,” līgošanas garu ieskicē Vidvuds, aicinot ikvienu vasarā doties pie dabas.

Bērzs ir otra izplatītākā koku suga Latvijā un aizņem **28,5%** mežu

Lielākajam bērzam Latvijā ir **4,34 metrus resns stumbrs**, tas atrodas Valkas novada Vijiema pagastā

Bērzs ir viena no visātrāk izaudzējamām koku sugām, un jau **40–70 gados bērzu audze ir nobriedusi ciršanai**

Bērza koksni plaši lieto **saplākšņa ražošanā**. To savukārt lieto mēbeļu rūpniecībā, celtniecībā, mašīnbūvē un kuģu būvniecībā

Bērziņš

Bērziņš un Bērziņa ir **populārākie uzvārdi Latvijā**

Bērza tāss deg pat tad, ja tā ir mitra, tāpēc to bieži lieto iekuram

Bērzs elpo caur tumšajām šķērsvitrām uz baltās tāss

Latvju dainās dažādās vārdformās bērzs ir pieminēts aptuveni **900 reizi**

Bērzs

Bērzu sulas tek pavasarī aptuveni trīs nedēļas

Vidēji no viena bērza **dienā var iztecināt 5 litrus sulas**.

Ir arī bērzi «čempioni», no kuriem iztek pat 20 litru sulas dienā

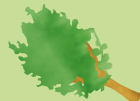

Latvijas teritorijā sastopami divu vietējo sugu bērzi – **kārpainais jeb āra** un **pūkainais jeb purva**

Latvijas Sarkanajā grāmatā ir ierakstīts **pundurbērzs** - (krūms, sasniedz 0,3–1 m augstumu) un **zemais bērzs** (krūms, sasniedz 1–2 m augstumu)

Tautasdziesmās bērzu izmanto nevienlīdzības atspoguļošanai, kur purva bērzs iepretim āra bērzam vai ozolam **apzīmē marginālu sociālo stāvokli**

Ja kāds tēls folklorā griež slotas no kāda cita koka, nevis bērza, ar to tiek norādīts, ka tas nerikojas **atbilstoši dabiskajai lietu kārtībai**